

Doen en geloven (incl. vragen voor verdieping)

Wie kijkt er wel eens naar een superheld op tv of speelfilm? Mijn eerste superheld als kind was Batman, in de jaren zestig TV programma, helemaal geweldig. Wat maakt een goede superheld? Allereerst hebben ze super-powers, waardoor ze dingen kunnen doen die wij belangrijk vinden, maar in ons eentje niet voor elkaar krijgen -- zoals de wereld redden. Wat ook kenmerkend is voor een goede superheld is dat ze zich verborgen houden als 'normale mensen', maar ook ineens -- en net op tijd -- in actie kunnen komen als het nodig is.

Superhelden spreken ons aan als ze opstaan voor wat waardevol is. Maar ook als ze ons hun kwetsbaarheid laten zien. Want superhelden zijn niet alleen heel bijzonder, ze zijn hele bijzondere *mensen*. Net als wij, moeten zij ook ergens op vertrouwen. Batman rekende op de jeugdige enthousiasme van Robin, maar evenveel op zijn vriendschap met Alfred, die beheer had over de technologie van de batcave en batmobiel. Onze samenleving heeft moeite met vertrouwen. In afgelopen jaren zijn we een beetje geduwd richting wantrouwen, bijvoorbeeld door alles en iedereen onder de 'fact-checker' te gooien. Veel van ons zijn uitgeput van het niet kunnen vertrouwen. Het is zo besmettelijk dat, voordat we het weten, kunnen we ook in bepaalde situaties ervaren dat we meer moeite hebben om ook God te vertrouwen.

Een neerwaarts spiraal dus. Dan zou een superheld handig zijn—toch? iemand die de negatieve spiraal doorbreekt. Zo'n held die in een moeilijke situatie toch moedige stappen in geloof zet. Daar hebben we wat aan. Daar kunnen we wat van leren. De Bijbel laat gelukkig veel helden zien—onder andere in de lijst van de 'geloofs-getuigenen' in de brief aan de Hebreeërs. Vandaag gaan we een verhaal lezen over een onverwachte geloofsheld, een buitenlander die zo'n groot geloof laat zien, dat zelfs Jezus onder de indruk was. Onze kernverhaal begint in Lucas 7.

Toen Jezus aan het eind was gekomen van zijn toespraak tot de menigte ging hij Kafarnaüm in. Een centurio die daar woonde had een slaaf die ernstig ziek was en op sterven lag; de centurio was erg op deze slaaf gesteld. Toen hij over Jezus hoorde, zond hij enkele Joodse leiders naar hem toe om hem te vragen bij hem te komen en zijn slaaf van de dood te redden. Toen ze bij Jezus waren gekomen, drongen ze er bij hem op aan mee te gaan. Ze zeiden: 'De man die u dit verzoekt, verdient het dat u hem deze gunst bewijst. Want hij is ons volk goedgezind en heeft voor ons de synagoge laten bouwen.' Jezus ging samen met hen op weg. Hij was al niet ver meer van het huis verwijderd, toen de centurio enkele vrienden naar hem toe stuurde met de mededeling: 'Heer, spaar u de moeite, want ik ben het niet waard dat u onder mijn dak komt. Daarom ook achtte ik mij niet waardig om zelf naar u toe te gaan. Maar u hoeft maar te spreken en mijn knecht zal genezen zijn. Ook ik ben iemand die onder andermans gezag staat en zelf weer soldaten onder zich heeft, en als ik tegen een soldaat zeg: "Ga!" dan gaat hij, en tegen een andere: "Kom!" dan komt hij, en als ik tegen mijn slaaf zeg: "Doe dit!" dan doet hij het.' Toen Jezus dit hoorde, verbaasde hij zich over hem; hij keerde zich om naar de menigte die hem volgde en zei: 'Ik zeg jullie, zelfs in Israël heb ik niet zo'n groot geloof gevonden!' Toen de vrienden van de centurio terugkeerden naar zijn huis, troffen ze daar de slaaf in goede gezondheid aan. (Lucas 7:1-10)

Lukas beschrijft een ontmoeting Jezus heeft in Kafarnaüm, in Galilea, waar hij zich heeft gevestigd. Ik wil graag even de achtergrond schetsen. Deze ontmoeting vindt plaats tijdens het tweede jaar van Jezus' bediening. Hij is populair, onderwijst en geneest veel, en doet in Kafarnaüm en omstreken grote wonderen. Hij geneest een man met een onreine geest, en geneest een melaatse en een verlamde. Vlak voor deze gebeurtenis in Kafarnaüm, houdt Hij de Bergrede, een meerdaagse 'onderwijs seminar' bij het meer van Galilea. Lukas, die verslag doet, vertelt ons dat Jezus de bergrede afsloot door zijn toehoorders uit te dagen: om niet alleen te luisteren naar zijn woorden maar ze ook in praktijk te brengen.

Waarom roepen jullie "Heer, Heer" tegen mij, maar doen jullie niet wat ik zeg? Ik zal jullie vertellen op wie degene lijkt die bij me komt, naar mijn woorden luistert en ernaar handelt: hij lijkt op iemand die bij het bouwen van zijn huis een diep gat groef en het fundament op rotsgrond legde. Toen er een overstroming kwam, beukte het water tegen het huis, maar het stortte niet in omdat het degelijk gebouwd was. Wie wel naar mijn woorden luistert maar niet doet wat ik zeg, lijkt op iemand die een huis bouwde zonder fundament, zodat het meteen instortte toen het water ertegen beukte en er alleen een bouwval overbleef.' (Lucas 6:46-49)

ik vertel nu over de Bergrede omdat de manier waarop Lukas het verhaal van de centurio vertelt is alsof de teksten op elkaar aansluiten. >> Jezus zegt dat het horen van zijn woorden en het in praktijk brengen ervan is als het bouwen van een huis op een stevig fundament. Daarna krijgen we meteen te horen over iemand die een storm meemaakt en groeit in zijn geloof in Jezus.

Voordat we naar de centurio gaan, laten we eerst even stilstaan bij de metafoor. Iedereen bouwt zijn leven -- zijn huis -- op een fundament. Het **soort** fundament dat we hebben, zal bepalen hoe we de stormen van het leven doorstaan. Wat is het fundament dat ons kan helpen in moeilijke tijden? Op het eerste zicht lijkt het alsof het gaat om gehoorzaamheid. Maar dat kan niet, want daar kunnen we niet op rekenen. Ons fundament moet iets anders zijn dan eigen inspanning. We kunnen nooit, zonder hulp, zijn woorden 'In de praktijk brengen'. Als antwoord op de vraag, 'Wat moeten we doen? Hoe doen we wat God wil?' antwoorde Jezus, 'Dit moet u voor God doen: geloven in hem die hij gezonden heeft,' (Johannes 6:26-29)

Gehoorzaamheid moet gegrond zijn in Jezus, gezonden door onze Hemelse Vader. Hij is onze rots. Zonder onze goede herder zouden we gebukt door het leven gaan, altijd proberen te voldoen, te gehoorzamen. Jezus weet wat we meemaken, weet dat we mensen zijn. Onze verantwoordelijkheid is **onze ogen op hem gericht te houden**. Jezus wil samen met ons door het leven. Onderweg zal hij aan een ieder laten zien wat, waar en hoe we zijn woord in praktijk kunnen brengen. Wat een opluchting. Want dit is de dagelijkse werk van de Heilige Geest. Genade brengt vrijheid.

Jezus is gekomen op vrijheidsmissie. In Lukas 4, Jezus is in de synagoge en wordt gevraagd om voor te lezen. Hij kiest een bepaalde tekst uit Jesaja en leest:

'De Geest van de Heer rust op mij, want hij heeft mij gezalft. Om aan armen het goede nieuws te brengen heeft hij mij gezonden, om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken en aan blinden het herstel van hun zicht, om onderdrukten hun vrijheid te geven, om een genadejaar van de Heer uit te roepen.' Hij rolde de

boekrol op, gaf hem terug aan de dienaar en ging weer zitten; de ogen van alle aanwezigen in de synagoge waren op hem gericht. 'Vandaag hebben jullie deze schrifttekst in vervulling horen gaan.' (Lukas 4:17-21)

Deze profetische woorden gaan over Gods daadkracht om heldendaden voor ons te doen. -- Want God is eigenlijk de superheld boven alle helden. De woorden die Jezus voorlas zeggen belangrijke, fundamentele, dingen **over God** en **over ons**.

Wie God is: hij is machtig, en maakt beloften waar door de Heer Jezus. Hij is vol barmhartigheid voor ons, mensen.

Wie wij zijn: wij zijn mensen, soms zwak, onderdrukt of arm. We hebben God nodig. Ook wij moeten vrijgezet worden. Soms raken we gevangen in slechte keuzes of patronen. Maar we mogen weten dat de barmhartige God ons in de gaten heeft. Hij weet wie we zijn. Door onze relatie met de Zoon mogen wij vol hoop in het leven staan.

laten we nu teruggaan bij de centurio. Toen Jezus Kafarnaüm binnenkwam, waren de mensen die luisterden naar hem behoorlijk **onder de indruk** van de onderwijs van de Bergrede-- en zeker ook uitgedaagd door de metafoor van het fundament van het huis. Als lezer van Lukas, voel ik ook de uitdaging. Gaat Lukas er verder op voortborduren? Krijgen we hier meer over te horen van Jezus? Of, gaan we misschien voorbeelden zien van hoe gewone mensen zoals wij kunnen bouwen op een sterk fundament zodat we sterk staan te midden van stormen? Dat is precies wat we vinden in het verhaal van de centurio.

Ik vraag me af of deze centurio, een leider van honderd Romeinse soldaten, wel eens aan de rand van een menigte had gestaan toen Jezus in Galilea aan het prediken was? Zeker, Jezus veroorzaakte opschudding in de regio, dan was het ook zaak dat de Romeinse soldaten dat allemaal in de gaten hielden. Het is ook waarschijnlijk dat de centurio iets had gehoord van zijn joodse contacten, die zich misschien hardop afvroegen of deze rabbijn misschien de langverwachte Messias was. In ieder geval had deze man, deze invloedrijke buitenstaander, genoeg gehoord of gezien om in Jezus te geloven. Een geliefde dienaar van de officier is ziek geworden. De centurio, die zijn opties overweegt, herinnert zich wat hij over Jezus heeft gehoord. Hoe hem te bereiken? Zou Jezus al teruggekeerd zijn van zijn prediking aan het meer? Hoe krijg je deze belangrijke man naar je toe, als je een heiden bent? De centurio besluit een beroep te doen op zijn vriendschappen met enkele oudsten van de joden. Hij vraagt hen naar Jezus te gaan en hem te vragen zijn dienaar te komen genezen. Dus deze joodse leiders komen naar Jezus en smeken hem om deze man te helpen. 'Hij is het waard', zeggen ze. De tekst vertelt ons niet dat dit de reden is waarom Jezus met hen meegaat, maar hij doet het wel. Voordat Jezus aankomt bij het huis, wordt hij opgewacht door enkele vrienden van de centurio, die een boodschap van hem hebben voor Jezus. We gaan zo dat bericht bespreken.

Afgelopen zondag sprak Hans over een keuze dat we hebben als mensen. We kunnen vertrouwen op eigen inspanningen of op Gods genade. Toen hij de oudsten zijn zaak liet bepleiten bij Jezus, leek het er even op dat de centurio op eigen inspanningen vertrouwde. In de tweede boodschap aan Jezus proeven we het tegendeel. De centurio lijkt een **geloofservaring** te hebben als hij hoort dat Jezus daadwerkelijk onderweg is. Wat gebeurt er

als je Gods goedheid en barmhartigheid proeft? Petrus heeft dat ook meegemaakt, bij zijn eerste ontmoeting met Jezus, en reageerde met:

Ga weg van mij, want ik ben een zondig mens, Heer (Lucas 5:8)

Petrus probeerde Jezus weg te duwen. De centurio laat ons een andere weg zien: hij laat Jezus zelf beslissen wat Hij zal doen. Dat is groot geloof.

De officier toonde zijn geloofde al eerder op de dag genoeg in Jezus om hem te laten halen. Zo'n stap betekende de wereld zijn kwetsbaarheid tonen, zijn gebrek aan macht. Dat moet niet gemakkelijk geweest zijn voor een Romeinse officier. Maar dit bericht aan Jezus laat een groei in geloof zien.

'Heer, spaar u de moeite, want ik ben het niet waard dat u onder mijn dak komt. Daarom ook achtte ik mij niet waardig om zelf naar u toe te gaan. Maar u hoeft maar te spreken en mijn knecht zal genezen zijn. Ook ik ben iemand die onder andermans gezag staat en zelf weer soldaten onder zich heeft, en als ik tegen een soldaat zeg: "Ga!" dan gaat hij, en tegen een andere: "Kom!" dan komt hij, en als ik tegen mijn slaaf zeg: "Doe dit!" dan doet hij het.' (Lukas 7:6-8)

Iets is gebeurd in de wachttijd, tussen het moment dat de centurio de oudsten naar Jezus stuurt, en het moment dat hij van zijn dienaren hoort dat Jezus dichtbij is. Om erachter te komen wat er in de wachttijd gebeurt is, moeten we onze imaginations gebruiken. We weten dat de centurio een capabele leider is. Stel je nu eens voor wat er allemaal gebeurt terwijl deze man wacht op de komst van Jezus. Naast de ziekte van deze dierbare dienaar, gaan de zaken van het Romeinse leger gewoon door. Zo zijn stormen. Het leven gaat door. Terwijl de centurio hier en daar bevelen geeft, reflecteert hij op hoe hij zijn soldaten leidt. Dan 'valt het kwartje': 'Goh', denkt hij, *'als Jezus is wie ik geloof dat hij is, dan heeft hij gezag over dingen waar ik alleen maar van kan dromen. Hij hoeft alleen maar het woord te zeggen'*. Wat kan er nog meer door zijn hoofd zijn gegaan? *'Als Jezus degene is die ik denk dat hij is, ben ik onder de indruk dat hij naar mijn huis komt!'* Dan stuurt de centurio snel zijn bericht, dat verschillende dingen tegelijk weergeeft, eerst over **wie deze man denkt dat hij is**: 'Ik weet dat ik het niet waard ben om naar toe te gaan en om U verzoeken te doen'. Maar het bericht geeft ook weer **wie hij denkt dat Jezus is, en dat is bepalend**: ik geloof, Jezus, dat u machtig bent -- zo machtig dat u alleen maar het woord hoeft te zeggen -- en ik geloof dat u goed bent. U handelt voor ons uit liefde. Waar het op neer komt: 'Daarom durf ik op u te vertrouwen.' Een mooi nederigheid groeit in deze man. Aan de ene kant erkent hij de grootheid van Jezus, zijn goedheid en liefde; anderzijds erkent hij wie hij is, een mens -- en God houdt van mensen. Kun je je voorstellen dat het versturen van dit bericht een enorme geloofssprong is? Jezus heeft nog geen genezing op afstand gedaan. Er is een behoorlijke menigte die Jezus op de weg volgt.

Toen Jezus dit hoorde, verbaasde hij zich over hem; hij keerde zich om naar de menigte die hem volgde en zei: 'Ik zeg jullie, zelfs in Israël heb ik niet zo'n groot geloof gevonden!' Toen de vrienden van de centurio terugkeerden naar zijn huis, troffen ze daar de slaaf in goede gezondheid aan. (Lukas 7:9-10)

We weten dat Jezus eens zei dat hij niet veel kon doen aan wonderen in zijn geboorteplaats omdat de mensen daar niet in hem geloofden. Wat dacht je van wat hier gebeurt? Gebeurt nu het tegenovergestelde? Jezus was verbaasd over het geloof van deze man. Wat precies

was er zo bijzonder? Zijn geloof ontwikkelde zich door de manier waarop de centurio in de storm vasthield aan zijn vertrouwen op Jezus. Volgens mij was hij een man van reflectie, een praktijk dat altijd ruimte schept. In dat ruimte kon de Heilige Geest spreken: over hoe groot, machtig en liefdevol God is. De centurio beseftte dat Jezus naar zijn huis kwam uit liefde. Dankbaar voor deze liefde, realiseert de centurio zich hoeveel groter Jezus is dan hij aanvankelijk had gedacht. de Heilige Geest heeft aan de centurio de liefde van God geopenbaard. Op basis van dat liefde durfde hij vol verwachting bij Jezus te blijven. Want Jezus is absoluut onze ultieme held. Alle helden in de Bijbel wijzen naar Hem, die de Vader volledig vertrouwdde.

We moeten niet de alledaagse stormen onderschatten-- onzekerheid in bepaalde situaties of onenigheid in relaties kunnen behoorlijk heftig onze huis schudden. Zoals de centurio mogen wij ook weten wie wij zijn, en wie Jezus is, en dicht bij Hem blijven. We mogen tijd nemen om te reflecteren, ruimte geven aan de Heilige Geest, die ons herinnert aan de woorden van Jezus. Zoals een andere held, Maria, moeder van Jezus, hoeven we onze verhalen niet te laten bepalen door twijfels over onze waardigheid.

[mijn hart juicht om God, mijn redder: hij heeft oog gehad voor mij, zijn minste dienaars. Alle geslachten zullen mij voortaan gelukkig prijzen \(Lukas 1:47-48\)](#)

God is goed. *Amen*

Verder reflectie/ Vragen huisgroep

Behalve Jezus wie is je favoriete superheld in de Bijbel? En wat spreekt je aan over zijn/haar menszijn, en wat ze gedaan hebben? Probeer zo specifiek mogelijk te zijn. Hoe lijkt jouw held op Jezus? Hoe verschillen ze?

Hoe heeft het gehoorzaamheid van de centurio, het doen wat Jezus zegt, geleid tot meer geloof?

bespreek samen deze uitspraak:

>>We hebben hulp nodig om te weten **welke woorden**, wanneer en hoe.

De centurio (Romeinse officier, met gezag) kon Jezus waarderen op zijn gezag, 'Hij hoeft alleen maar het woord te zeggen'. Dit openbaring leidde tot aanbidding. (Soms gebeurt dat, dat je iets in je eigen leven herkent (in dit geval, autoriteit), en beseft dat God de expert is op dat 'iets'!. Een zorgverlener kan bijvoorbeeld eens sprakeloos worden van de oeverloze compassie van God, of een creatieveling heel vol raken van de variatie en schoonheid van de natuur.) Op welke manieren spreekt de heilige geest naar jou, in jouw terrein van expertise of belangstelling, dat jij God nog meer waardeert en aanbidt?

Heb je regelmatig tijd om te reflecteren in je leven? hoe kun je die momenten best benutten? Lukt het je ook om te reflecteren samen met andere gelovigen (reflectie en bidden, in de huisgroep, bv)?